

MONUMENTUL

Anul . 28 Cor.

Anul . 14 c.

Anul . 2-40 c.

Anul de Duminică

Anul . 5 Cor.

Pentru România și

Anul . 10 Cor.

Anul de zi pentru Ro-

Anul și strălucitate pe

Anul 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferenoz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Măștișite publice și Los de-
schisă costă fiecare zăr 20 ill.
Manuscripte nu se lu-
polază.
Telefon pentru oraș și
somitat 502.

Idealismul luptelor noastre politice.

I.

În politica popoarelor ca și în viața lor există în continuă luptă două curente, două direcții: direcția idealistă și cea materialistă. Aderenții acesteia din urmă se recrutează obiceiul dintre individualitățile mărunte și supuse, dintre ființele șterse ale oportunistilor, porniți spre veșnică târguială cu înșelăciunile, cărora n-au de unde opune o voință energică, ci numai o încoșare de spinare și de capete plecate, în nădejdea, că prin această atitudine vor putea câștiga anume foloase, fie cât de minime. Alături de aceștia și în opoziție cu ei se învârtesc politicienii și luptătorii idealisti, cari înțeleg, că toate foloasele mărunte și trecătoare, toate micile bucurii ale unor succese de o clipă se nimicesc în fața dorinței de a realiza o idee măreață. Aceștia nu vor nici să știe, nici să audă de vre-o târguială cu înșelăciunile, ci stăruiesc să se ridice deasupra lor prin luptă și bărbăție. Ei înțeleg, că numai împrejurările au rol hotărâtor la realizarea sorții unui popor, ci mai ales forța și dorințele vii ale sufletelor oțelite și îndepărtate pentru luptele politice ale neamului din care fac parte, fiindcă știu, că viața poporului trebuie să fie îndreptată întotdeauna spre un ideal, ale cărui raze să strălucască în suflete speranța unui viitor mai bun.

Acest ideal, această speranță e forța, care înalță un popor și îi îndreaptă pașii spre căile progresului, făcându-l să-și prețuiască, mai presus de orice, moștenirea părintească și avutul național, alimentându-i fără încetare conștiința și mândria națională, acești factori atât de hotărâtori în luptele ori cărui popor. *)

Poporul nostru a înclinat totdeauna spre direcția idealistă a luptelor politice, oricât de neprielnice au fost împrejurările traiului său și oricât de neînsemnate, la aparență, rezultatele acestei direcții.

Cu încredere neșovăitoare și cu entuziasm sfânt au urmat masele poporului totdeauna glasul de chemare al conducătorilor noștri idealisti. La 1848, când politicienii unguri se osteneau să convingă țărănimea română, că numai din grația lor au scăpat de jugul iobăgiei și promiteau tuturorora pământuri și alte favoruri materiale și politice, nu s'a găsit un singur sat românesc, care să-i urmeze și să se însuflețească pentru dânșii. Dinpotrivă s'au găsit zeci și sute de mii ascultători și implinitori ai cuvântului frățesc, ce răsuna de pe buzele tribunilor, cari nu puteau să răsplătească alipirea și credința poporului cu altceva decât cu inima lor românească...

În frumoasele noastre programe politice vedem, că s'au menținut secolii de-arândul

*) Vestitul Heinrich von Treitschke scrie în cartea sa »Politik« (vol. I. pg. 29). »Ohne Überschätzung kommt ein Volk gar nicht zum Bewusstsein. Die Deutschen sind immer in Gefahr ihr Volkstum zu verlieren, weil sie von diesem massiven Stolze zu wenig haben.«

aceleași puncte, pentru realizarea cărora luptăm și trebuie să luptăm fără preget, până la ziua biruinții celei mari și definitive... Dacă e adevărat, ce a spus filozoful francez A. Comte, că societatea omenească e cârmuită mai mult de cei morți, decât de cei vii, atunci înțelegem și mai bine, că lupta noastră politică nu o purtăm numai pentru a satisface anume ambiții ori pretențiuni ale prezentului. Ci o purtăm și fiindcă ne-o impune glasul trecutului: amintirea atâtor generații, cari au luptat cu credință sfântă în Dumnezeu, care răsplătește, și într'un ideal, care înalță. Și o purtăm fiindcă ne-o dictează simțul de răspundere, ce avem în fața seriei nesfârșite de generații, ce ne vor urma și ne vor judeca, preamărindu ne sau osândindu-ne, după vrednicia faptelor noastre.

Lupta între direcția idealistă și cea materialistă a politicii noastre naționale a devenit, în anii din urmă, mai zgomotoasă și mai întezită, decum era altădată.

Pe vătafii și reprezentanții direcției materialiste lumea îi cunoaște bine. Pe acești mercenari, fie că ei se numesc Babeș, Burdia, ori Mangra, ori Șeghescu, pe toți îi vedem plutind pe valurile tulburi stygiene către alte țărîmuri, de unde pentru dânșii nu mai există întoarcere... în arena frumoasă și întinsă a luptelor noastre politice.

Decând a pornit târgovețul avocat din Bujapesta acțiunea sa de împăcare cu guvernul, inundând lumea cu articole, broșuri și programe de moderațiune politică pentru

Luni seara.

Un monument.

Albumul Bunea, editat de clericul din seminarul Bunevestiri. Blaj 1910. 224 pp. în 8° mare. Tipogr. semin. —

Plîngînd ast neam fără noroc, cosciugul tău îl încunună cu florile recunoștinței numai, căci e sărac...

(Gaz. Trans. nr. 253).

Când mi-a căzut mai întâi în mână Albumul Bunea, am rămas încântat de minunata lui execuție tehnică, cum nu s'a mai pomenit în tipografia din Blaj.

Devil marelui defunct au adunat într'un mănăstire, toate datele privitoare la viața și activitatea lui, tot ce s'a scris cu prilejul acestui neam, care a lăsat în urmă-i o jale așa de mare.

S'a împlinit jumătate de an dela moartea lui, și care învăluia movila proaspătă s'a topit și flori și iarbă au răsărit pe mormântul cel strălucit de o cruce de lemn.

Eu zis elevii decedatului: să adunăm la un loc tot ce s'a scris despre el cu prilejul morții, scoatem la iveală toate fotografiile, privitoare la viața lui, care ascunde o activitate atât de însemnată; și din profitul acestui cărți să ridicăm un monument vrednic de ocrotirea unui mare!

Refolind paginile acestui volum, icoana celui defunct ni-se înfățișează într'o lumină mângâ-

toare, ca aceea a unui grandios asfințit. Chiar tânguitoarele articole de ziar nu ne mai zgudue, ca la întâia ceteră, ci ne înduioșază, ca o lectură tristă, ce îți dă, în aceeși vreme, un îndemn spre muncă și idealism. Ca și când s'ar desprinde din șirul slovelor îndurerate un strigăt de biruință: Iată cum știe să prețuiască acest popor năcăjit, pe maril lui fii!

În celea cinci capitole mai mari (Moartea, Jalea neamului, Funerariile, Postum, Epilog) ni-se împropetează tot ce s'a scris mai de seamă în presa noastră cu acest prilej. Alegerea e făcută așa, încât articolele se pot citi, fără a te jeni repetările, cari s'ar părea inevitabile. Publicul cunoaște multe dintre ele și așa nu e trebuință să insistăm asupra lor.

Vom remarca ici-colo câte ceva, mai nou.

Din vrful de cunună, ce au acoperit sicriul, remarcăm pe aceea trimisă de un necunoscut, cu următoarea inscripție pe funda albastră: Dormi în pace apostol al neamului!

De un deosebit interes e capitoul testamentul, care conține, în afară de testamentul adevărat și două fragmente din testamentul politic al decedatului, din vorbirea rostită la groapa lui Dr. Aurel Mureșianu și din aceea dela Alba-Iulia.

Ilustrațiile volumului sânt mai prețioase, întrucât multe din ele sânt inedite.

Ele ne înfățișează casa natală a decedatului, satul natal, diferite vederi din Blaj (cea mai frumoasă e: Câmpul libertății) apoi facsimile după scrisul lui și diferite fotografii, dela vârsta cea mai fragedă până în anul din urmă. Una dintre cele mai interesante e fotografia din 1878, când

Bunea era student în cl. IV gimn. în Brașov. E fotografiat împreună cu alți patru colegi, între cari amintim pe d. A. Bărseanu profesorul din Brașov. În chipul acestui din urmă, precum și în acela al lui Bunea, poți recunoaște, chiar la vârsta aceea de întâie tinerețe trăsăturile de mai târziu.

În fruntea volumului e coperta artistică lucrată în colorii a pictorului Flaviu C. Domșa, înfățișând o cruce ruptă în două. O furtună se deslănțule, încovoiind arborii, întunecând cerul — și crucea stă răsturnată în iarbă, doborâtă de urgia vijeliei. Alt tablou este acela al pictorului A. Zeiler, reconstruind, după fantezie, scena când sicriul e așezat la marginea gropii, împrejmuit de preoți în odăjdii, și de lumea imensă a convoiului, cu flamuri cernite.

Fotografia din urmă a decedatului, din fruntea volumului, e executată în patru culori.

Astfel prezentându se albumul Bunea, e un volum ce face onoare editorilor și un monument ridicat întru pomenirea unei figuri distinsă, care nu mai este.

Eu mă gândesc însă la alt monument, la acela de bronz, care se va ridica deasupra osămințelor.

Volumul se vinde pentru ridicarea unui monument, și dacă se va desface în întregime, se realizează un capital foarte însemnat.

După numărul abonaților înscriși până acum, sânt cele mai frumoase prospecte de reușită.

Și să nu mi spună nimeni, că n'are senz să ridicăm monumente de bronz, când sântem un neam de oameni săraci!

del Val nu a avut momente de orgoliu, totuși în toată afacerea aceasta, nu a consultat — după cum a fost obiceiul — pe nici un prelat, pe nici un cardinal, iar toate demersurile și toate răspunsurile le făcea dânsul și le supunea aprobării Papei.

O mare, foarte mare greșală diplomatică, al cărei rezultat îl vedem.

Papa actual este un om sfânt, o persoană care nu știe finețele și greutățile diplomației. Dânsul se roagă lui Dumnezeu și crede că o rugăciune a sa, poate îndrepta o situație... pe care o strică secretarul de stat.

Astfel că în lumea papală, ruperea relațiilor din Spania și Vatican a avut un efect colosal, cu atât mai mare cu cât a venit aproape pe neștiute.

Fierberea este mare. Cardinalii sânt grozav de impresionați și tot de odată spăimântați de înțelesătura ce a luat lucrurile.

Dânsii atribuie această ruptură francmazonice și un cardinal, interviu de un ziarist din Roma a spus textual: »lucrul francmazoneriei franceze și-a făcut efectul«.

Chiar dacă în forul lor interior cardinalii nu dau prea mare crezare acestei idei, totuși disciplina riguroasă și strânsă ce domnește în lumea prelaților îi face să fie mulți și să atribuie altor cauze ruptura aceasta.

Un alt cardinal, într'un alt interviu, după ce s'a plâns de greșala ce face Spania, și-a manifestat dorința și convingerea că lucrurile nu vor dura mult astfel, și că totul se va întoarce la statu quo ante.

Această mângăiere nu poate să existe însă decât ca paliativ. Celace s'a petrecut în Spania este o ruptură definitivă și fără întoarcere.

Biserica catolică trece printr'o grea criză, papalitatea pierde din zi în zi, iar liber-cugetătorii căștigă teren.

Și poate că are dreptate Spania: vrem să fim noi stăpâni în casa noastră, și nimeni să nu se emestece în treburile noastre — a zis Canalejas.

Și nu are dreptate?

I. Th. Aliun.

România și interesele Italiei.

În numărul nostru de Vineri am publicat câteva fragmente din broșura »Il conflitto greco-rumeno« de Vico Mantegazza, — cari ne priviau pe noi și luptele noastre.

iluzii nu-mi făurisem în dimineața cea de primăvară! Câte doruri înțelese de o viață netrăită!...

La o vreme, moș Dinu se sculă și apropiindu-se de mine, îmi puse mâna pe umăr zicându-mi:

— Nu-ți mai amări zadarnic viața tinere, înțeleg. Astea-s clipe trecătoare! Fiori ai primăverii! Învață-te să înfrunți durerile mici, pentruca să poți birui pe cele mari, atunci când vor veni. Cu cât de te lași patimilor, cu atât te clopeșesc mai repede. Și biruința nu va fi a ta. Ia aminte dela mine, căci numai așa am putut ajunge vrîsta pe cari o am, biruind greul... Aste sfaturi ți-le dau!...

M'am sculat atunci, și cu pas șovăitor am pornit iar către oraș; acolo, unde se pierd iluziile frumoase, unde se frământă durerile mari!...

Îngândurat, priveam la trandafirii catifeleți, care răspândeau în juru-le parfumul iluziilor care mor!...

Sărmane lacrimi ale sufletului!...

Donst. A. Giulescu.

Publicăm acum și partea broșurei în care autorul se ocupă cu România și interesele Italiei și face următoarele constatări:

»Noi avem nedreptatea de a ne interesa prea puțin și de a nu ținea în mare considerație România, care poate să fie un important debușeu pentru industria noastră, nedreptate cu atât mai de nelertat, cu cât cercurile noastre comerciale care s'au cercat să facă ceva au obținut cele mai satisfăcătoare rezultate. Dar cu același sinceritate trebuie să spun că și în România astăzi e așa de adânc sentimentul de simpatie pentru Itali, încât s'ar putea lucra foarte mult pentru a se face mai active și mai practice aceste bune legături. Și mai ales în ceea ce privește reclama, de pildă, pentru noua cale care, prin mijlocul Europei centrale și Marea Neagră, duce la Constantinopol, am văzut acum câțiva ani o mulțime de publicații, de articole de ziare și de afișe în Franța: nu s'a crezut că e bine să se facă așa ceva în Italia. Pentru mulți din noi a fost o surprindere că am aflat, cu prilejul incidentului dela Pireu, că România are vapoare frumoase care fac drumul dela Constanța la Constantinopol și că drapelul românesc filfăe la porțile Mediteranei. Am vorbit de drumul dela Constanța, pentrucă și crearea unui mare port românesc la Marea Neagră e, într'u câțiva, semnul, scântela și manifestarea mai sparentă și mai măreață a acestui tînăr popor român care în puține zeci de ani a știut să se întărească și să ocupe un loc așa de înalt, gata a susține azi marile războaie ale civilizației și comerțului, precum, acum atîta ani, a susținut cu bravură acelea pentru independența patriei, sau pentru a o da, ca în 1878, în războiul ruso-turc, poporului care n'o avea încă.

Rațiuni politice și comerciale ar trebui să ne sfătuiască, de o parte și de alta, o mai mare preocupare de a strânge mai mult legăturile între cele două țeri; căci, în afară de avantajul imediat care ar rezulta din traficul direct între cele două țări, alte avantajii se vor simți de îndată ce vom întinde mâna spre schimb. Cu multă silință, urmând pilda Ungariei, România merge din zi în zi instituind muzee comerciale, și nu e nevoile a insista pentru a releva cum în multe împrejurări comerțanții noștri ar putea să se bucure și ei de aceste instituții, precum comerțanții români știu să găsească adese ori cea mai bună primire pe lângă autoritatea noastră și pe lângă delegațiile noastre comerciale. Și noi am instituit de câțiva timp una la București, și guvernul român, la rândul său, ar trebui să se grăbească a institui una la Roma. La rândul nostru, fără a ne mărgini numai la trimiterea de agenți ori atașai comerciali, ar fi bine să pornescă din partea Camerei de Comerț și Asociațiilor comerciale din Roma idela unei vizite pentru a stud'a și a și da seama de desnoțirea industriei noastre. Timpul n'ar putea fi mai prielnic, și eu urez ca oamicii politici și presa celor două țeri, care, de altfel, au și intrat în aceasta ordine de idei, dându-și seama de avantajile ce ar rezulta pentru cele două țeri, să meargă pe cărarea arătată. Prea mult timp s'a pierdut, și vai de cine vine prea târziu în luptele comerciale! Riști de a face sforțări nefolositoare și de a găsi toate pozițiile ocupate de concurenți pe cari nu e ușor să-l înlocuești«.

Din străinătate.

Conflictul Spaniei cu Vaticanul
Ziua de ieri a trecut peste așteptare de niștită. Demonstrația zgomotoasă cu care amenință partidul clerical, ciocnirile stridente de cari se temea guvernul s'au redus la o neînsemnată demonstrație pusă la cale de o ceată mică. În San-Sebastiano abia s'au adunat ieri câteva sute de catolici, dar nici aceștia n'a demonstrat împotriva guvernului.

Contramandarea întrunirii de ieri (care de altfel era oprită) se zice că s'a făcut la stăruința Papei, care dorește sincer reabilitarea bunelor relații dintre Spania și Vatican. Fără îndoială intervenția Papei a avut influență mare asupra partidului clerical și a conducătorilor lui din Spania, de tot atât de adevărat e că a contribuit mult la nereușita demonstrației și lipsa de sprijin moral ce a întâmpinat acțiunea clericilor în păturirele cărturarilor. Numai puțin dau crezământ învinuirii ce i-se aduce guvernului că reforma sa e îndreptată împotriva religiei și a bisericii, — ci tot mult prinde rădăcini adevărul că scopul guvernului e să pună capăt stărilor nesăritoase ce s'au ivit pe urmele privilegiilor de veacuri ale clericilor.

Oricum, guvernul Spaniei are de înregistrat o învingere strălucită, care îi va servi ca indemn de a nu se opri pe calea reformelor cu adevărat liberale, de cari are atîta nevoie Regatul Spaniei.

Despre evenimentele de ieri au sosit următoarele știri telegrafice:

Madrid, 7 August. Guvernul a luat cele mai întinse măsuri pentru a putea înăbuși orice revoltă serioasă. Ministrul președinte Canalejas a declarat că 6000 de soldați stau în fie ce câmp gata să plece în ținuturile dela Bilbao și San-Sebastiano. Afară de aceste 6000, guvernul dispune de alte 15.000 mii de soldați, trupe probate cu cari va înăbuși orice încercări de insurecție ce s'ar plânu.

Acțiunea și agitația clericilor nu e întâmpinată cu simpatie nici chiar în cercurile catolice din nordul Spaniei. În aceste părți s'au ridicat chiar plângeri împotriva abuzurilor de tot felul ce le săvîrșesc călugării.

San-Sebastiano, 8 August. Ziua de ieri a trecut în liniște. Pe strade circulau pretutindeni grupurile de soldați și poliție. Abia au răspuns la apelul clericilor vre o 300 de bașci, dar și aceștia au venit mai mult din curiozitate. Multă vreme aceasta a fost lăsată de capul ei, preoții cari veniseră în fruntea lor s'au rețas la mănăstiri. În cursul zilei au mai venit câteva sute de țărani, dar și aceștia au fost părăsiți de preoți și cărturarii au trebuit să ia măsuri ca să se poată întoarce.

San-Sebastiano, 8 August. Eri seara cântărilor 10, s'a întâmplat o mică ciocnire. Dintr'o ceată s'au auzit strigăte de »Piară Spania! Trăiește Papa!«

Mai multe sute de liberali s'au adunat numai decât în fața acestei case, voind s'o ia cu asalt.

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

A trebuit să intervină poliția care a risipit mulțimea. Pe urma acestei demonstrații au avut loc ciocniri între clericali și liberali, cari s'au atacat cu clomece și pietri. Sânt mulți răniți. Aproape 100 de demonstrații au fost arestați.

Poliția a descoperit în centrul orașului un depozit de arme, ascunse de clericali. La miezul nopții liniștea s'a restabilit.

Roma, 8 August. În cercurile politice de aici se afirmă că demonstrația din San-Sebastiano a fost contramandată la dorința Papei.

Secretarul de stat al vaticanului Merry del Val a redactat răspunsul la nota Spaniei. Acest răspuns e conciliant și va înlesni înțelegerea pașnică.

Roma, 8 August. Papa a adresat regelui Alfonso o scrisoare autografa rugându-l ca prin un procedeu drept și loial să înlesniască aplanarea conflictului.

Serbia contra Muntenegrului. De când se știe că principele Nichita are să fie încoronat de rege și cu el țara să fie proclamată de regat, presa sârbească a deschis o adevărată campanie contra Muntenegrului, dorind cu orice preț să zădărnicească participarea regelui Petru la festivitățile încoronării.

Insuși ziarul »Politica« care până acum n'a luat parte la această hărțuire cu Muntenegrul în numărul său de ieri supt titlul »Intrecere între Cetinje și Belgrad pentru hegemonia sârbească« publică un articol merit să facă senzație. A fost fatal — zice articolul că Muntenegrul după războiul din Crimeea nu s'a mulțumit cu autonomia bisericească ci a căutat și să câștige și independența politică.

Sârbi au acum două state independente și două dinastii. Nichita n'a venit la încoronarea regelui Petru la Belgrad, în schimb însă regelui Serbiei i-se cere să iee parte la un net care jignește adânc demnitatea țării sale.

Amintirea unui ministru.

Ziarul opoziționar »Narodni Listy« din Belgrad amenință pe ministrul Pasici și tovarășii săi că le va descoperi matrapaziturile la caz eă »Lamonprava« va continua cu atacurile contra Muntenegrului. Ziarul »Narodny Listy« susține că în 1902 Pasici ar fi oferit coroana Sârbiei unui principe ge man și dovezi despre aceasta sânt în mâinile guvernului muntenegrin.

O conferință.

Pe ziua de Sâmbătă, 24 Iulie st. v., a fost convocată la conferință o parte din deputații ordinari și »ad-hoc« ai sinodului protopopesc din tractul Lipova precum și o parte din preoți, învățători și inteligenți. Scopul conferinței era, ca — în vederea apropiatei alegeri de protopop al tractului — cei competenți să se înțeleagă și să cadă de acord, precum și să decidă chiar asupra persoanei pe lângă care grupându se, s'o scoată din urnă învingătoare.

Oratorii conferinței au constatat cu toții starea de decădere de supt șefia fostului protopop.

O neîncredere generală se instăpânise față de conducerea de atunci a tractului.

Urmează acum — zic oratorii — ca să punem capăt tuturor relelor, din trecut căutând cu toate mijloacele să punem odată capăt certelor și relelor, cari au bântuit tractul. »Să facem pace« a răsunat de pe buzele oratorilor și aceasta o vom ajunge, dacă vom căuta o persoană, care să fie mai vrednică de a împăciui și a curma relele trecutului și a fiând persoană potrivită, să o ridicăm pe scaunul protopopesc.

Ce expresiuni frumoase, și ce nobleță de suflet mărturisesc dorințele celor ce strigă și sânt setoși de pace în biserică și de bunăvoință între oameni! Cu ce bucurie ascuți astfel de declarații, dar cu atât mai mare îți este mâhnirea, când ajungi să constăți, că doar' aceste sânt numai cuvinte dulci, iar căutând miezul lor te trezești frapat, că întreg conținutul este vermănos și nefolositor.

Căutând să apreciem fără nici o patimă și desbrăcați de orice simț de ură și interes personal — vom constata, că în trecutul protopopesc al Lipovei, unde are să se facă alegerea de șef, există două partide, care volesc să se trântescă dela cârmă reciproc, sau, ca să mă exprim și mai sincer, unul din partide dorește să rămână, iar celalalt să ajungă la cârmă, ca astfel să nu mai sufere atâtea atacuri și neplăceri din partea celuilalt, ca până aci. Având astfel de tendințe aceste partide, să stăm puțin să ne întrebăm, că oare corespunde legii dumnezeiești și omenești, ca să avem și să căutăm ajungerea astorfel de scopuri? Dovedim noi oare prin aceste, că sântem creștini luminați și iubitori ai deaproapelui? Și dacă careva din aceste partide s'a trezit și dorește să pună capăt luptelor și sbuciumărilor dintre partide, unind elementele îndușmănite, într'un singur partid unde și cum ar trebui oare să se înceapă tratativele de împăciuire?

Din cazul cum s'a făcut convocarea conferinței de împăciuire pe ziua de 24 Iulie, cu regret trebuie să constatăm, că numai scopul de a face pace nu s'a avut în vedere. A fost greșit deci începutul, a fost greșit pasul, și nici scopul nu a fost sincer. Nu, și față pentru ce!

Convocarea s'a făcut de membrii unui partid și s'a trimis, nu tuturor deputaților, nu întregii inteligențe din tract, ci numai acelor, despre cari știau că sânt aderenții lor, ori poate le va succede să-i facă următorii ai tendinței și năzuinței lor și, cari — să zicem așa — însă »nu ar fi declarați«. În fața acestora ce avea de făcut celalalt partid? Poate acea, că luând știre despre o astfel de convocare, își va fi avizat aderenții să nu ia parte la conferință, ci să rămână acasă! Să răspundem sincer și serios, se poate oare face în chipul acesta pace, și astfel de demersuri vor putea duce oare la o soluție cinstită?

Ca faptul să corespundă intențiunei bune presupusă, nu era oare mai corect, dacă fără osebire de partid, convocarea deși a fost alcătuită de membrii unui partid — să se fi trimis tuturor celor competenți din tract —, cu invitația de a și da cuvântul într'o chestiune atât de importantă, prin ce s'ar fi o sinceră dorință pentru pace, zicând: »am întâlnit mâna de pace, urmează se întinzi și tu«. Ba ar fi fost și mai corect poate, dacă atât din un partid cât și din celalalt câte 3 până în 4 patru persoane, înțelegându-se, ar fi făcut în comun convocarea și-ar fi trimis-o tuturor și atunci s'ar fi văzut cine ce inimă și suflet are, s'ar fi văzut cine sânt cei conduși de adevărate învățături ale bisericii. Cel cu sufletul curat s'ar fi grăbit la locul unde au fost chemați, pentruca să-și spună acolo vederile.

Nu mai acest chip năzuința de împăcare ar putea să fie serioasă. Când însă unul din partidele îndușmănite, voiește să scoată învingător pe un om, care pururea a luat parte luptele ce s'au dat contra dușmanului, încercarea de împăcare nu mai poate fi serioasă.

Să zicem că s'ar cugeta majoritatea astfel: »astăzi mie, mâne ție«, vreau să zic, ar decide sprijinirea candidatului minorității; întreb atunci unde am ajuns? Am omorât partidul dela cârmă și am dat viață celuilalt! Ce am ajutat oare și în ce chip am satisfăcut oare datorinții noastre creștinești față de Dumnezeu și față de aproapele nostru? Cine va putea oare să dea o deplină garanție, că partidul, zis năcăjit și maltratată de atâtea vreme; ajuns odată la putere, nu va căuta să-și răzbune pentru cele suferite? Pen-

trucă, dacă este cineva cu adevărat condus de simțul păcii și al înțelegerii, li este oare permis să-și impuie candidatului său, ca astfel, din partidul covârșitor și să înceapă apoi o operă de răzbunare.

În acest caz de sigur că partidul rămas în minoritate va ști și el să răspundă atacurilor.

Dându ne seamă de toate aceste, vom fi convinși, că prin astfel de lucruri la nimic nu am ajuns și cu nimic nu am ajutat cauzei. Să se caute deci un alt procedeu, o altă cale pe care înaintând, vom putea să carespundem intențiunilor sincere și serioase, precum și să nizuim întriacolo ca după săvârșirea lucrului să putem deschis cu inima curată și deplină conștiință să zicem, că da, ne-am împlinit datorința față de Dumnezeu și față de aproapele nostru. Armonia în tract se va restabili numai dacă se va căuta și sprijini persoana, care e în situație a da deplină garanție, că ajungând șef al tractului, va putea să pună capăt tuturor certelor, cari bântue tractul.

Alții mai competenți au cuvântul.

St.-Nicolau-Mic, la 25 Iulie et. v.

Petru Marșeu,
preot rom. ort.

Organizarea intelectualilor.

Căpitanul Viktor Hueber din Praga a publicat o carte prin care propăvăduiește organizarea clasei intelectualilor, amenințată de creșterea capitalismului și de egoism. Mulți miliardari și milionari au jefit parte însemnată din averea lor pentru scopuri culturale, nu numai în Statele Unite Brehaită Anglia, dar și în alte țări civilizate. Acești oameni se simt datori a întrebuița pentru binele și tăfel sporul de avere, ce nu se datorește decât celor lor.

Acest simț va merge crescând cu atât mai pede cu cât se va lucra mai cu pricepere și ruina spre a face ca oamenii dintr'o clasă să cunoască și să prețuiască munca.

Drul Ernst Mach, în darea de seamă publică despre cartea lui Hueber, spune că are un prieten, care în tinerețe a fost muncitor agricol și pe urmă a lucrat o vreme într'un atelier de tâmplărie. Apoi a îmbrățișat o carieră intelectuală, dar din timpul petrecut ca muncitor agricol și ca lucrător tâmplar i-a rămas adânc întipărit simțul de recunoștință către muncitorii cu brațele, cu ajutorul cărora a putut ajunge să muncească în condiții mai ușoare. Acest prieten al lui Mach a fost un răstimp nevoit să îmbrățișeze și cariera de fabricant și cunoaște câte griji, ce încordare și neliniște însoțește această profesie. Câștig i-a rămas — respectul față de capitaliști.

Dar nu numai prin experiență putem ajunge să prețuim munca tuturor claselor sociale, ci și prin cugetare sprijinită pe observație.

O fi foarte plăcut lucru să agonisești o avere; mult mai puțin plăcut o fi s'o capeți prin căsătorie; dar viața celor ce agonisesc avere în afaceri e un războiu crud și sleitor de puteri, care cere însușiri deosebite dela minte și dela caracter, însușiri pe cari nu orî și cine le are, dar care tot odată desvoltă și formează acest fel de însușiri.

Ori cât s'ar bucura un învingător în lupta aceasta că și a asigurat viitorul copiilor, având în vedere cât de șubredă e viața omenească, simte ades nevoia de a lăsa după sine o operă, care să poată fi privită ca veșnică, sub specle eternității.

Puterea capitalului stă în faptul că opere mari se pot face numai prin unirea multor priceperi și puteri individuale supt o călăuzire unitară. Capitalul, după chipul cum îl vom întrebuița, poate aduce binecuvântare sau vătămare. Tot așa

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentruca dela **Székely și Réti**

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane. Mare economisire în spese de transport, pentruca întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului în apropierea la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mostre și servim cu prospecte și cu deservane. - Să fim atenți la firmă.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 8 August n. 1910.

— **Succesul aviatorului Vlaicu.** Ni-se scrie din București: Vineri după amiază, pe câmpul Cotroceni, aviatorul Aurel Vlaicu a făcut o nouă ascenziune cu aeroplanul său.

De astădată experiența a fost încoronată de un succes deplin.

Aviatorul român a isbutit să se înalțe până la peste 5 metri, străbătând o distanță de peste 400 de metri. Aparatul a funcționat minunat și s'a scoborât în cele mai excelente condițiuni.

Di Vlaicu ar mai fi întreprins și alte ascenziuni, dar tocmai a început să bată un vânt mai tare și a fost nevoit astfel să renunțe.

Sborul de Vineri a dovedit că tânărul nostru aviator a început să fie stăpân pe aeroplanul său, conducându-l cu multă pricepere.

— **Ciclone în România.** Din Botoșani ni-se scrie: Sâmbătă dimineața un groaznic ciclon s'a deslănțuit asupra comunelor Cișmeaua și Vlădeni.

Ciclonele a fost atât de puternic încât a luat acoperișul fabricii de bere Brălleanu din prima comună, aruncându-l la o mare depărtare, de asemenea a luat acoperișul dela mai multe case țărănești din comuna Loizoala, și a răsturnat care încărcate cu diferite materiale.

Semnăturile au avut foarte mult de suferit de pe urma grindinei care a însoțit furtuna. Mai ales în comuna Vlădeni, grindina a cauzat pagube mari.

Din fericire ciclonele a fost de scurtă durată, căci almintenți pagubele pe care le am fi înregistrat ar fi fost colosale.

— **O nouă societate secretă în Grecia.** Ziarul »Kairoi« din Atena anunță că în Grecia s'a constituit o societate politică secretă, compusă din deputați și ofițeri al cărei scop este alungarea dinastiei.

Membrii acestei societăți acuză pe Theotokis și Rhally, cum că ei au provocat situația această gravă în Grecia pentru că n'au voit să dea altă direcție politicii lor.

— **Mandatul din Mișcolț.** El a avut loc alegerea de deputat în Mișcolț al cărui mandat după abdicarea ministrului Serényl rămasese vacant. Dintre candidații guvernamentalul Görgey a întrunit 1083, iar Kuleik, justhrist 540. Görgey a fost proclamat ales.

— **Moartea unui preot harnic.** Din Turda ni-se scrie: Tractul Turzii a pierdut pe unul dintre cei mai de frunte preoți ai săi. Iosif Balint a fost un adevărat preot și părinte al satului său care a ținut într-o mână crucea sfântă, iar în cealaltă a prins adeseori și coarnele plugului pentru a-și câștiga mijloacele de lipsă pentru susținerea numeroasei sale familii. — 48 de ani a fost preot al Petridului — 48 de ani a muncit greu în voia Domnului, câștigându-și stîmă și iubirea noastră a tuturor.

Osemintele pământești au fost depuse spre vecinică odihnă Vineri în 5 l. c. Petridul inferlor.

Serviciul funebru l-a săvârșit: Iosif Costin protopopul tractual al Turzii, împreună cu următorii opt preoți: Nicolau Rațiu protopop Turda, — Simeon Lucca paroch în Mischiu, — Gavril German preot Filea-de-sus, — Simeon Crișan paroch în Micuș, — Ștefan Mezei paroch în Petridul-de-sus, — Ioan Nicoară paroch în Sând,

— Carol Ignat preot în Petridul-de-mijloc, — Petru Onosi preot în Berchiș.

Predica a rostit o protopopul tractual Iosif Costin, iar iertăciunile le a luat protopopul Nicolau Rațiu apreciindu-i meritele defunctului.

La actul funebru au participat aproape întreaga inteligență din jur.

Odihnească în pacă!

— **Socoliștii sloveni atacați de italieni.** Se telegrafiază din Pola: Socoliștii sloveni plăniseră pentru ieri o excursie la Pola și, precum se știe, »excursiile« socoliștilor sânt totdeauna drept pretexte de manifestații naționaliste. Poliția, care prinse veste de sosirea socoliștilor, a luat măsuri pentru a preveni orice tulburări. Studenții italieni însă în ciuda măsurilor de ordine ale poliției năvăliră asupra socoliștilor. În același timp socoliștii au mai primit un alt atac, din partea croaților. S'a încins o aprigă bătaie pe străzile Polei. Poliția voind să aresteze pe un italian, acesta s'a refugiat într-o biserică, unde era tocmai serviciu divin. Poliștii au asediat toate ușile bisericii, italianul însă a reușit totuși să scape pe o ușă mai puțin păzită. A fugit ată pe bordul unui vapor italian și astfel a reușit să scape de poliștii.

Au fost arestați cu totul 47 de manifestați. Poliția i a pedepsit încă aseară, osândându-i la arest de câte 3 până în 6 zile. Seara a fost liniște în oraș.

— **Alegere de preot în Buteni.** Ni-se scrie: Azi, Duminică, a avut loc alegerea de preot în parohia vacantă a Butenilor. Ales a fost cu 223 voturi dl Florian Roxin, actual preot în Lipova. Contracandidații lui Virgil Mihulin din Comlăuș a întrunit 12 voturi, iar T. Opreanu din Cenedul-sârbesc 3 voturi.

Alegerea a decurs în cea mai perfectă ordine.

— **Seliștenii pentru Bănățeni.** Ni-se scrie: Din Săliște s'au dat pentru nenorocirii din Banat următoarele ajutoare: din colecta întreprinsă de comitetul parohial s'au adunat 833 cor. 90 fil., comuna politică a votat 500 cor., iar Cassa de păstrare 150 cor.; deci laolaltă 1483 coroane și 90 fil. *Coresp.*

— **Soarta emigraților în America.** Se anunță din New York: Acum a apărut statistica oficială despre imigrații din America. În anul acesta au imigrat în noul continent 1.051.570 de oameni. Intre ei 85.000 de inși din Ungaria, 223.453 din Italia, 128.348 din Rusia 84.260 izraeliți, 71.380 din Germania.

Datele acestei statistici nu pot fi exacte, deoarece statisticele comitatelor din Ungaria ne dau un număr de imigrații cu mult peste 100.000 și e lucru știut că emigranții din țara noastră fără țin, alături de emigrații italieni recordul imigraților din America.

În timpul din urmă emigrații întimplă o mulțime de neplăceri din partea autorităților sanitare americane, cari li împiedică de a debarca pe pământul Americii, de multe ori numai supt pretexte de insuficiență de vigoare a organismului lor. Așa, au fost împiedicați azi de a debarca 165 de emigrații din Ungaria, sosiți cu vaporul *Main* al societății Norddeutscher Lloyd. Cei dificultați de autorități sânt deportați pe insula Ellis-Island, de unde sânt apoi trimiși în țara lor. 1600 de emigrații sosiți pe vaporul *Upton* au fost azi deportați pe insulă. Intre ei partea cea mai mare emigrații din Ungaria.

— **Grindină în podgorie.** Din Măderat ni-se scrie că Joia trecută o grindină îngrozitoare s'a descărcat de-asupra comunei acesteia, nimicind aproape toate viile pe-o întindere de 300 jugere catastrale. Peste 200 de proprietari de vii au suferit pagube însemnate.

Singura mângâiere e că prețul vinului a crescut și e în continuă creștere, așa încât în parte se va putea recăștiga pierderea suferită.

— **Protestul parlamentelor.** În urma proiectului de lege dela 27 Martie a. c. prin care Duma reacționară încerca să răpească Filandei drepturile ei constituționale și istorice, o mare și frumoasă mișcare de protestare s'a desemnat în toată lumea civilizată. În afară de protestul adresat Dumei imperiale în numele comitetului executiv al biroului socialist internațional, menționăm următoarele adrese de protestare:

Una în numele a 163 de deputați din Camera Comunelor, dintre cari 120 de liberali și 43 de irlandezi.

A doua din partea a 58 de deputați și 24 de senatori belgieni.

A treia din partea a 60 de deputați din Reichstag-ul german.

A patra din partea a 128 de deputați italieni. A cincea, în numele întregului parlament olandez.

În celelalte țări europene se organizează acum proteste similare.

Până astăzi numai patru state din Europa n'au făcut nici un pas în această direcție, și acestea sânt: Turcia, Spania, Grecia și România.

— **Mulțămîță publică.** Senatul bisericesc din Baia (Láposbánya) aduce cele mai sincere expresiuni de mulțumită marelui mecenat român Vasile de Stroesco, care a dăruit pentru zidirea bisericii nouă din Baia 500 cor. Ioan Brehaită preot.

— **Măsurile contra holerei în R.** Din București ni-se scrie: D. G. V. Ministru ad-interim la Interne, a semnat licenzare prin care s'au luat următoarele măsuri privitoare la controlul persoanelor din localitățile contaminate de holeră:

Polițiile punctelor de frontieră opresc pasapoartele călătorilor cari intră în țară, venind din localități contaminate. Acei călători primesc în schimb certificat dela medicul punctelor de observații.

Pasapoartele sânt trimise în localitățile unde merg călătorii respectivi, la autoritățile polițienești dacă acei călători merg în orașe, la primari dacă ei merg în comunele rurale.

Polițiile sau primăriile, primind pasapoartele, înștiințează de urgență pe medicii comunali sau de plasă dacă au sosit călătorii. Acei medici cercetează pe călători și după o observație de cinci zile, dispun să li-se libereze paspoartele dacă acei călători nu prezintă simptome de boală.

Dacă unii călători merg în alte localități decât în cele declarate la frontieră, atunci autoritățile din localitățile unde s'au oprit călătorii cer pasapoartele dela autoritățile celorlalte comune și țin pe călători cinci zile supt observație.

S'a dat ordin jandarmilor rurali să considere ca având aște în regulă pe călătorii cari vor poseda certificate sanitare liberate de medicii punctelor de observații dela frontieră.

— **Pățania lui Fregoli.** Cunoscutul scriitor italian Cauda supt titlului »Chiaroscuro dipaleocenico« publică o carte despre viața ei și pățaniile artiștilor. Intre altele e și o istorie nostimă, referitoare la transformatorul Fregoli, care în camera unui otel din Paris își făcea probele pentru o serată, bine înțeles singur, căci el susținea toate volurile. Avea o sumă de gelozie, între bărbat, nevastă și un prieten. Imitația glasului a reușit atât de bine încât maestrul a rămas mulțumit. Deodată însă ușa să dă de perete și în cameră intră chelnărul cu un comisar care venise să aresteze pe »celalalt bărbat și pe nevastă«. S'a pus apoi și a întors toate cele cu fundul în sus dar n'a găsit pe nime. Firește, chelnărul era de vină, căci auzind trel glasuri diferite că-l chiar adevărat și a dat fuga dintr-o dată.

— **Știri medicale.** Dr. Werner Ignac, medic specialist pentru boale de nas, gât și urechi și-a început practica medicală în Timișoara-Centru, Str. Prinz Eugen Nr. 6 etagiul prim.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN ?
:: Szabadság-tér No. 3. ::

Școala civilă de fete din Arad.

— Institut cu drept de publicitate. —

Se aduce la cunoștința Onoratului Public, că înscrierile la școala civilă de fete cu internat din Arad pentru anul școlar 1910/11 se vor face în zilele de 19—23 August (1—5 Septembrie) a. c. în localitatea școlii (Ștrada Deák Ferencz Nr. 27).

Părinții vor proceda însă corect, dacă în scris și vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, îndată după publicarea acestui anunț, dresându-se în aceasta afacere d-lui Dr. Gheorghe Cluhandu, referent școlar la consistorul rom. ort. din Arad.

Taxa pentru internat este: 450 de coroane pe anul întreg școlar, în care sumă se cuprinde și didactrul școlar.

Taxa de întreținere este a se plăti anticipativ în 4 rate egale, și anume: la 1 Septembrie, 1 Noembrie, 1 Februarie și 1 Aprilie al anului școlar, Administrația casei consistorului.

Pentru aceasta taxă alevle vor primi: instrucțiunea prescrisă pentru clasele I—IV educațiune religioasă-morală, deprindere în gospodăria română, maghiară și germană, apoi în economia de casă, deprindere în fabricarea bucatelor, croit și cusut.

În odă igienic îngrijite, provăzute cu tot ce este necesare.

3. Vîpt întreg și anume: dejun (cafea cu lapte), prînz (2 pelse, iar Duminica și în sărbători 3—4 pelse), vîjnă (cafea cu lapte) și cină (două pelse).

4. Spălat, luminat, încălzit și tot la 2 săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere elevele interne mai au solvi: a) 10 cor. pentru medic (pe an), pentru care taxă elevele interne vor primi, în caz de lipsă, îngrijire medicală și medicamente b) 25 cor. taxă de mobilar.

Pentru instrucțiunea de plan se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atît elevele externe, cât și cele interne vor plăti taxa înscriere 6 cor., ca taxă de înscriere.

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 coroană la an pentru biblioteca școlară.

Taxe: pentru medic, de instrucțiune la plan, de înscriere și pentru sporirea bibliotecii se vor plăti la mîna directorului școlii, deodată cu înscrierea.

Elevele externe vor plăti didactru 60 cor., la an, care asemenea va solvi anticipativ, în 4 rate egale de câte 15 cor. și anume: rata I. la înscriere, rata II. la 1 Noembrie, rata a III. la 1 Februarie și rata IV. la 1 Aprilie al anului școlar.

Elevele externe, cari vor veni mai tîrziu, au să plătească întreg didactru, iar elevele primite în internat mai tîrziu, vor avea să plătească didactru și pe timpul întîrzierii.

Elevele interne, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, vor avea să plătească întreaga taxă de întreținere, dar numai în cazul cînd eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentă, ar putea fi admisă după lege la examen.

Acele eleve, cari după absolvirea școlii doresc să se mai perfecționeze în economia de casă, croit, cusut, muzică, pictură ș. a. vor fi primite ca eleve benevole cu taxa de întreținere.

În clasa I civilă se primesc eleve, cari dovedesc, că au absolvat cu succes 4 clase elementare ori apoi în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

În celelalte clase se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clasa premergătoare la școala de categoria școlii civile.

Absolventele clasei a VI-a elementare se primesc, pe baza unui examen de primire, în clasa corespunzătoare etății lor și rezultatului dovedit la examenul de primire.

Elevele, cari se matriculează pentru primadață la școală, afară de atestatul școlar din clasa precedentă au să mai producă: extras de botez și certificat de revacinare.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (mădruț), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 paplomă cu 2 cearșafuri de desupt (lepedee) și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume, 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monogramuri proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 1 lavor (lighian), 4 cărpe pentru șters lavorul, perie de cap, de dinți și de haine, piaptăn și foarfeci, haină de port și 4 șurțe negre, 1 palton (haină de iarnă) 2 părechi de ghete și 1 ploier.

Afară de aceste, fiecare elevă internă ori externă îndată dela începerea anului școlar are să se provadă cu prescrișele manuale și revizite de învățămînt și cu revizitele de scris, muzică și lucru de mînă.

Pentru lucrul de mînă și pentru alte trebuințe se va depune, la mîna directorului internatului, o sumă oarecare de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitorii lor.

În privința uniformei, care va fi modestă, se vor lua dispozițiuni ulterioare, ca să fie cât de ieftină și bună.

Prelegerile se vor începe fără nici o amânare în 24 August (6 Septembrie) și dela acest termin elevele vor putea fi primite numai concesiune specială din Consistorului diecezan.

Arad, din șed. cons. dela 1/14 Iulie 1910.

Consistorul rom. ort.
din Arad.

BIBLIOGRAFII.

La librăria „Tribunei” se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:

- Olariu I. Dr. Scrierile părinților apostolești 1-50
- Olariu I. Dr. Evangheliile după Matei, Marcu și Luca 5-60
- Olariu I. Dr. Evangheliile după Ioan 3—
- » » » Explicarea psalmilor din orologiu 5—
- Olariu I. Dr. Intoducer în cărțile sante ale T. V. și N. ed. II 5—
- Olariu I. Dr. Manual de Teologie dogmatică ortodoxă 10—
- Olariu I. Dr. Epistola S. Apostol Pavel către Romani, Corinteni, Galateni și Efezeni 10—
- Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cuvîntări bisericești 3—
- Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Uniunea românilor din Transilvania cu biserica romano-catolică supt împăratul Leopold I 2-50
- Andrei Ghidlu și Iosif Bălan. Monografia orașului Caransebeș 3—
- Avram Corcea, Balade populare 1-60
- Ziaristica bisericească la români, studiu istoric de Onisifor Ghibu cor. 2—
- Limba nouilor cărți bisericești de Onisifor Ghibu 1—

- Clocărlan, Inimă de mamă. 2—
- Speranță, Călătoriile lui Enache Colocș. 2—
- Em. Grigorovitză, Schitul Cerebului, povestire din trecutul Moldovei 1—
- Bacaloglu, Teatru. 1—
- Dulfu, Isprăvile lui Păcală 1-75
- Lovinescu, Pași pe nisip, vol. I 2—
- » » » » » II 2—
- » » » » » De peste prag, dramă în 3 acte. 1—
- Oprescu, Higiena și economia populară, povestită de Moș Savu 1—
- Protopopescu, Mișcarea cooperativă. 2-50
- T. Strătilescu, Educația fizică, intelectuală și morală. 2-50
- Babeș, Capra (Vaca săracului). Numeroasele foloase ce poate aduce castrăniunea caprelor 1-50
- Dr. E. Ettinger, Sfaturi către mame 2-25
- Ibsen, Nora, sau Casa de păpuși, dramă în 3 acte 1-50
- Mantegazza, Arta de a se însura 1-25
- » » » » » mărita 1-25
- Metchnikoff, Bătrânețe 1-50
- Mirbeau, Progromul —95
- Sienkiewicz, Prinsoarea 1-50
- Nicolau, Copii nimăului 2—
- Boicaș Lucian, Năvăliri barbare. Nuvelă 1—
- Pr. D. Voniga, Mizerie, boală, crimă și degenerare sau Alcoolismul și urmările lui. Din punct de vedere economic, igienic, moral și național. Conferință pentru combaterea alcoolismului 1-60.
- I. Russu-Sirianu: La Roma, schiță din călătorie 2—

Tot dela librăria noastră se mai pot procura revizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură ș. a. scrieri complete, romane, nuvele, poezii traducerii călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto, poștal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: **Librăria „Tribunei” Arad str. Deák ferencz 20.**

ECONOMIE.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 5 August 1910.

Prețul cerealelor după 100 litr. a fost următorul:

Orlu nou	
De Tisa	21 K. 50
Din comitatul Albei	20 » 70
De Pesta	20 » 50
Bănățianesc	20 » 40
De Bacica	20 » 70
Secară de calitate I.	14 » —
Orzul de nutreț, calitate I.	12 » 75
Ovis de calitate I.	14 » 95
Oucuruz	11 » —

Redactor responsabil: Iuliu Olurgiu.
„Tribuna” Institut tipografic, Nichin și cons.

„Wällischhof” sanatoriu

aranjat după sistemul Dr. Lahmann, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice (1 oră și jum. depărtare dela Viena) în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf:

Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

No. 642-910 not.

PUBLICAȚIUNE.

Primăria comunei Alsókomána, publică
la în licitație publică edificiul
de crâșmă și boltă în arindă pe timp
de ani. Licitatiunea va avea loc în 26
a. c. st. n. în cancelaria comunală
ore a. m. Oferte închise încă se pri-
 înainte de începerea licitației. Ace-
 vor trebui să conțină și clausula, că
 ști cunosc și primesc condițiile.
 ul strigării e 1000 cor. dela care 10%
 depune de licitanți ca vadiu.
 condițiile mai în detal să pot vedea
 cancelaria comunală.

Alsókomána, 1910 Aug. 5.

Primăria Comunală.

Ioan Boldca,
notar cerc.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

Str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Căsătorie. Un funcționar la o in-
stituție comercială din
București, 32 de ani,
lunar 500 lei, bine educat, serios, blând
energic, fără viciuri, sănătos, ca fizic
dorește căsătoria unei domnișoare
tance, etatea 24—27 ani, fizic plăcută,
casă, econoamă, cultivată, să cunoască
germana, ungara și eventual franceza;
plăcute, inteligentă, sănătoasă. Per-
frumoase de viitor. Domnișoarele
reflectează cu și fără zestre, și cari
nesc condițiile, sunt rugate a scrie
etatea, cunoștințele, felul educației
eventual zestrea. Dacă e posibil a se
fotografia. Domnișoarele de comer-
cu bună reputație, sunt preferate:
grafiile se înapoiază. Discreția chestie
oare. Scrisorile să se adreseze: *Căsuța*
No. 106. București.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **comptabil**
la institutul de credit și economii »ZLĂG-
NEANA«, societate pe acții în Zlagna
(Zalatna cottul Alba-Inferioară) prin aceasta
se escrie concurs cu termin 30 August
st. n. a. c.

Dela reflectanți se recere :

1. Să fie absolvenți de școala comercială,
ceia-ce vor dovedi prin atestat de maturi-
tate original sau copie autentică.
2. Să poseadă în scris și vorbire limba
română și maghiară, eventual cea germână.
3. Să dovedească că au oareși-care ru-
tină în afacerile de bancă.

Emolumentele sunt :

1. Salar anual de Cor. 1600.— în rate
lunare anticipative.
2. Tantiema statură.

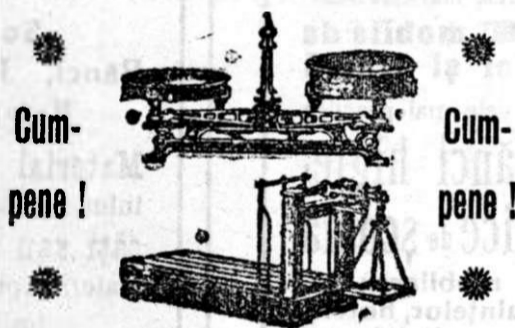
Alegerea se face pe un an de probă,
după trecerea căruia, dacă alesul va dovedi
zel, diligență și purtare corectă, va fi denu-
mit funcționar definitiv, pe când i-se pune
în perspectivă și ameliorarea salariului. Pos-
tul e de a se ocupa îndată după alegere.

Zlagna, la 3 August 1910.

„Zlăgneana“,
institut de credit și economii
soc. pe acții

In atențiunea proprietarilor de cumpene!

Am onoare a face cunoscut on. public
că am depus cu succes bun **repararea**
și pregătirea cumpenelor la școala
industria și de metalurie din Arad și
astfel ca reparator calificat pentru re-
pararea cumpenelor primesc repararea
a tot-felul de **cumpene** ș. a.
cumpene cu brațe egale, în forma

Cum- pene !

de pară, — zecimală, — centimale
și pentru trăsuri, precum și semnarea
punctuală a podurilor de 20, 10, 5, 2, 1
— și 1/2, kg. și legalizare alor. —
Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu d. simă:
LUDOVIC SIRBU lăcătar și mă-
jer diplomat,
D E V A, Laktanya-u: nr. 6.

Să ne ferim de mōlii!!

In institutul de asigurare contra
molilor din Oradea-mare a lui**Dozsa János**

blănar

Nagyvárad, Passage Sass

— în fața teatrului »Urania«. —

Se îngrijesc pe lângă prețuri con-
venabile, blane pentru femei
și bărbați și blane de călătorie,
covoare, boale și manșoane.
Magazin asigurat contra focului.

Mașini de cusut pentru trebuințe
casnice sau in-
industriale, de cea mai bună fabricație.biciclete și
gramofoanese pot cumpăra cu
prețuri moderate

și plățire în rate favorabile la

Bodor Bélamagazin de mașini de cusut
— și biciclete în —

Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

Atrag atenția onoratului public a-
supra atelierului meu de **spă-
lătorie și culorare**
chimică existent de peste

50 de ani

cea mai veche în ramul acesta.

Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.

Kolozsvár

Str. Paris 5.

Telefon =.

Székely József. Fabrică de mașini „HUNGARIA“ societate comandită Déva.

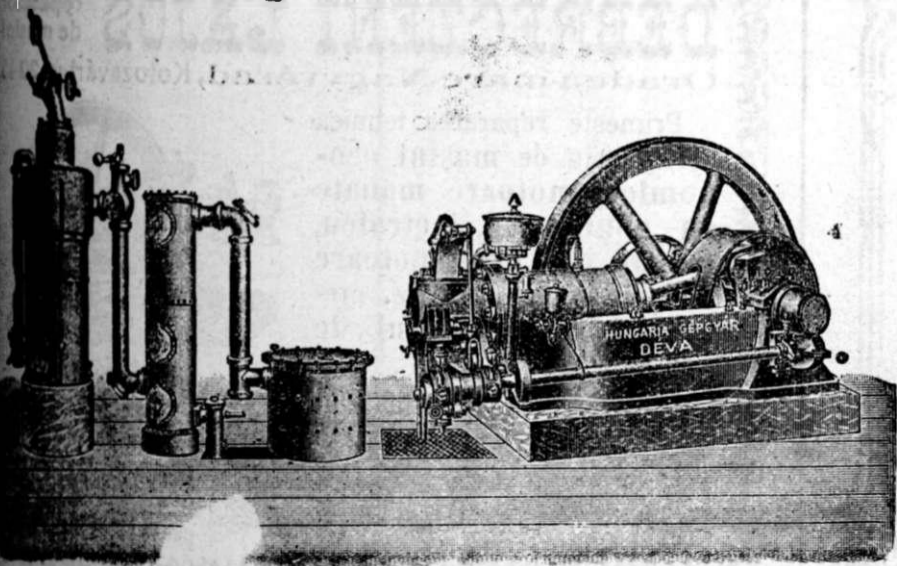
Pregătește și ține în depozit :

Tot-felul de mașini economice.

**Garnituri de motoare cu benzin și ulei pentru trie-
rat, în toată mărimea. Tot-felul de motoare stabile și
mașini cu aburi de 1 cal putere și până la 500.**

Plănuirea de stabilimente pentru lumină electrică și pentru
putere transpunătoare, instalarea castelelor și economiilor
cu lumină electrică. **Plănuirea și construirea de mori**
pentru urluit, măcinat și cherestrăe. **Apaducte și fântâni.**

Recomandă fabrica sa aranjată modern cu deosebire pen-
tru repararea a tot-felul de mașini economice și a altor
mașini și automobile. — Specialități: **instalarea de**
camere răcoritoare, stabilimente pentru fabricarea de
ghiață, lăptării și fabrica de cașuri și repararea canelor.

Stațiuni de automobile.

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărat

săpunuri

pentru gospodărie, săpunuri de toaletă, parfumuri, și orice articole pentru spălat.

Luminări

de stearină și ceară pentru biserici; e fabrica de săpun a lui

Lorencz Károly,
Arad, Str. Forray p. Nádasy.

ATENȚIUNE.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri. -:

Cel mai vechi cel mai mare și cel mai vrednic de încredere

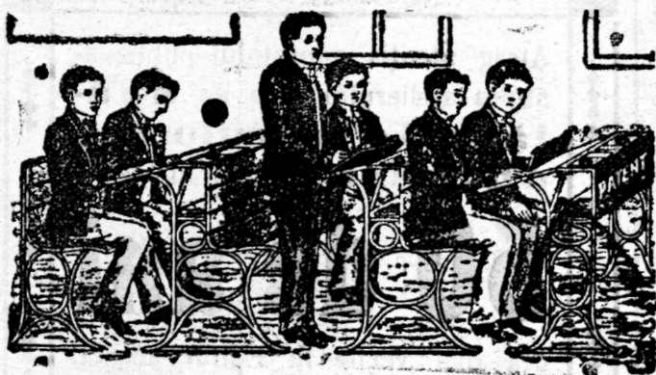
magazin de saci și pânze de dril.

Sfori, găitane, mregi, pânze de in și cânepă, funii economice, fabricație proprie, tocuri pentru așternut de păr de cal împletit. — fabricație de storuri.

Tartane de lână și maltrapuri pentru cai, depozit de fabrică în covoare.

— Prospecturi de prețuri la cerere, se află la firma: —

Erdélyi és Bácskai **Reich B. K. Fia és Tsa**
iparారు raktár ::
Arad, Piața Andrassy Nr. 6. — Telefon Nr. 649.

Cele mai moderne **mobile de fier și aramă** și cele mai practice **bănci higienice de școală** și mobilarea locuințelor, hotelor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lăsa rează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

AURITOR!

GYÖRY JÁNOS,

auritor de saloane și biserici

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi-ut nr. 7.

Primește spre executare, conform planului, aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor.

La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor — în provincă merg pe spesele mele proprii. —

Lucrările mai însemnate ce am executat până acum: Casa nouă a orașului Oradea-mare, palatul episcopesc greco catolic, biserica »Fraților noi« din Olaszi, palatul episcopesc rom.-cat.; biserica cat. gr.-or.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Intemeată la 1880.

Intemeată la 1880.

Prima fabrică de ciment, gips și teracotă din Seghedin—Szeged a

Landesberg Mór

= Anteprișă de asfaltare.

Primește orice lucrări din acest ram, ca: terase, canalizări, instalări de burlane din ciment, usucarea pereților umezi, pavare fabricelor și

Plăci de marmoră și ciment

de diferite forme și culori în fabricație proprie.

Atelier de gravură lucrări de sculptură în ciment, piatră artificială și teracotă

Scări din marmoră artificială.

Bănci, Pedestale și Balustrade lustrate

Mare asortiment de cuptoare din țiglă.

Material de edificat. Singur reprezentant al cimentului de Beocini, Românesc și Portland. Var în căști sau stins se trimite cu vagonul la orice

Material pentru asfalt. Plăci de acoperit din asfalt

Împletituri din trestie. Plăci de cătran.

Praf de piatră pentru frontispicii.

Material și țigle rezistente focului.

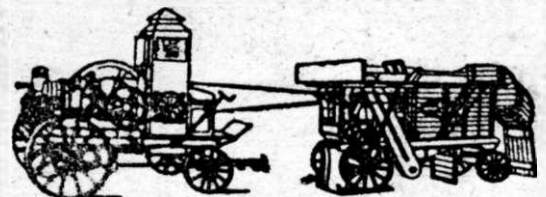
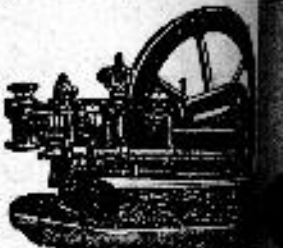
Păreți Rabitz. Țevi din beton cu brlu.

Țevi din conforment de piatră. Plăci de faianță

DEBRECZENI LAJOS

Oradea-mare-Nagyvárad, Kolozsvár-ut 25

Primește repararea tehnică a orice soi de mașini economice, motoare manate cu aburi, gaz, petrol, benzină, olei brut, motoare absorbitoare de gaz, precum și aranjamentul de

mori cu putere și pe lângă condiții de plătinabile.

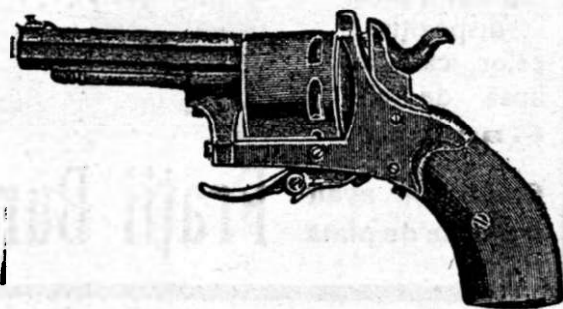
Atelier pentru reparaturi de

Frații Burza

nr. telefonului 601.

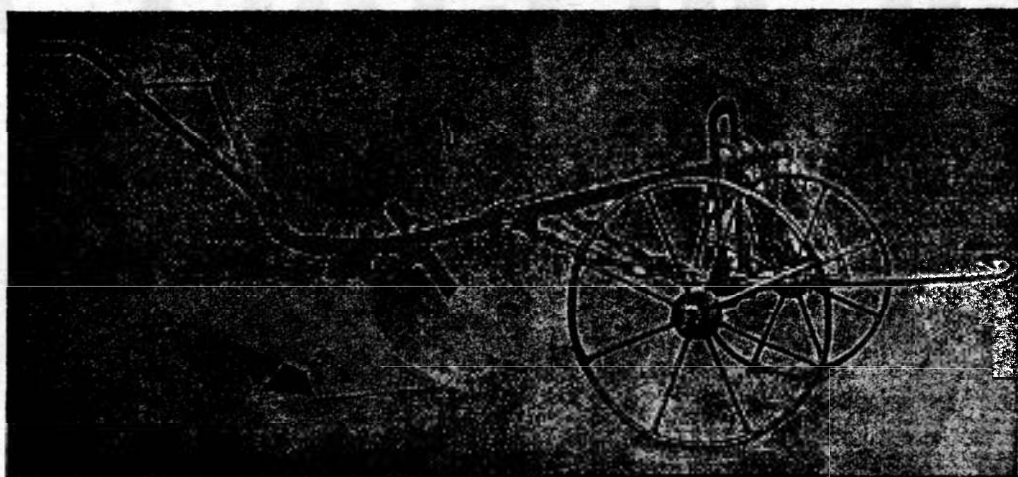
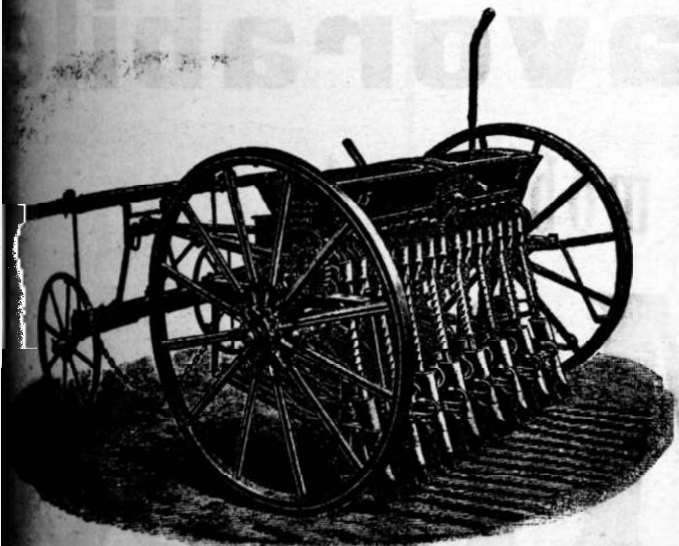
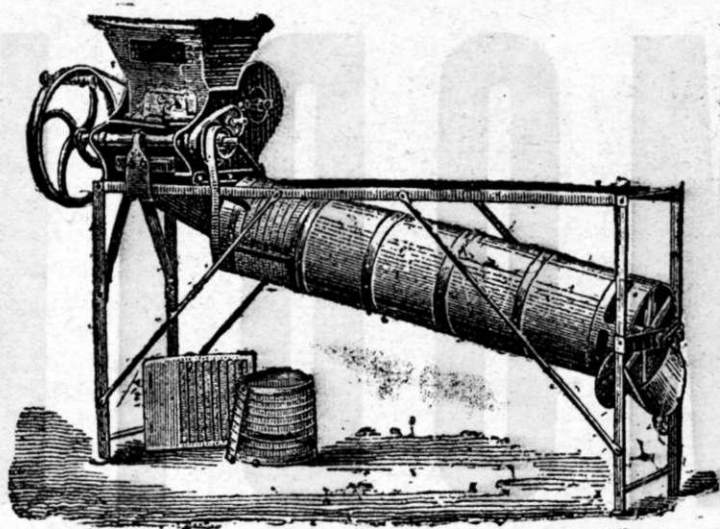
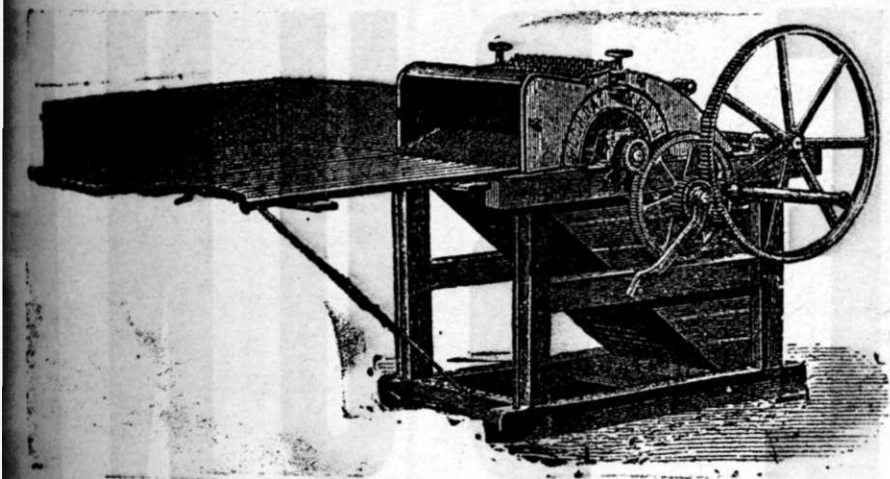
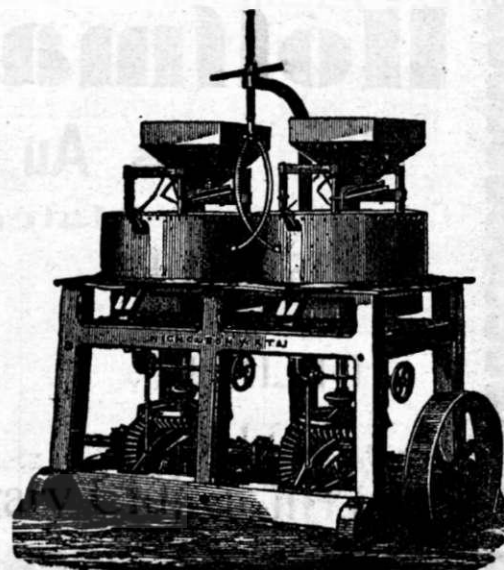
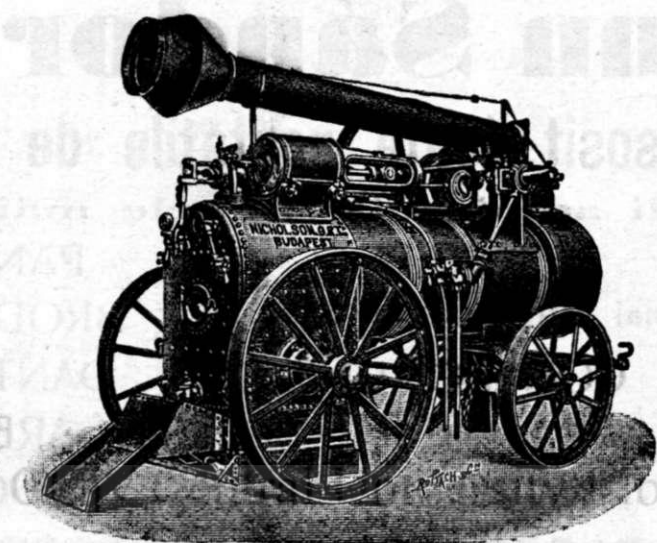
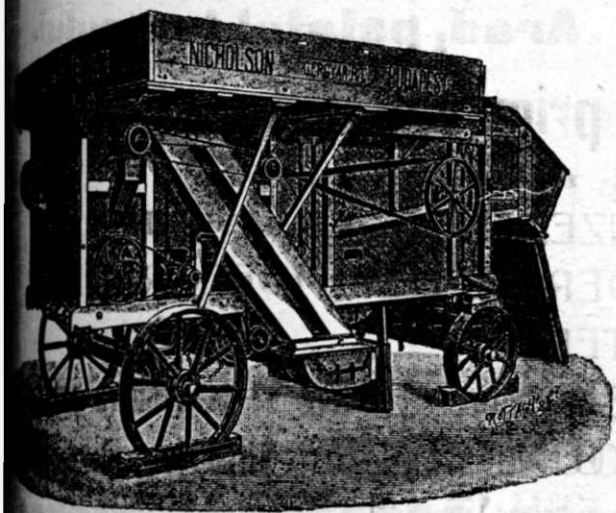
cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Rad, Boros Béni-tér 1.

recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot felul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai mici și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Adresa generală a fabricii de mașini Nicolson din Budapesta pentru garnituri de treerat și orice mașini agronomice.

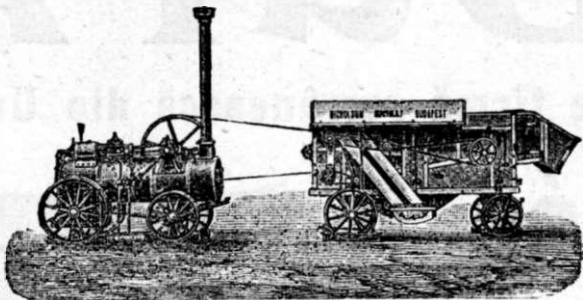

garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru priceput lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Anunțăm on. clien-
telă că avem încă **2 mașini de treierat**
cu putere de 8 cai și **2 mașini cu putere de 4 cai,**

pentru încălzit
cu pae, lemne,
sau cărbuni, pe
cari le putem
imediat pune
la dispoziția -
celor cari au
lipsă de ele.
Garanție.

Condițiuni avan-
tagioase de plată. **Frații Burza,** Arad, Boros
Béni-tér 1. :

Să ne credeți
că este în interesul D-tre,
dacă comandați — — **coasa „Koronagyémánt”**

Cu coasa „Koronagyémánt”
bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-dia-
mant, coase rele sau moi nu se găsește între ele. Pentru trănicia fiicărei
bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —
Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase
Kaposvár, Fő-utca 22 T. „Koronagyémánt”

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de primăvară : ==

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI

pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PANZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiți a privi

vitrinele mele.

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba.

în

Nagyvárad

Sas-utca Nr. 7.